

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Урысые Федерацием и Президент и Указ

Урысые Федерацием икъэралыгъо наградэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм ехылагъ

Искусствэм ылъэныкъоклэ гъэхъагъэу илэхэм апае щытхъуцлэу «Урысые Федерацием изаслужениэ артист» зыфиорэр Нэхэе Тэмэрэ Рэщылэ ыпхъум — къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармонии» зыфиорэм иорэдыло фэгъэшъошэгъэнэу.

Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведев
Москва, Кремль
жъоныгъуаклэм и 25-рэ, 2010-рэ ильэс
N 643

Президентым изэлуклэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан игуапэу фэгъушъагъ. Непэ мы къулыкъум ыпашъхъэ ит гумэклыгъохэр, щыклагъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм ащ ыналэ зэрэтыригъэтыштым ицыхъэ зэрэтелъыр ыкли сьд фэдэрэ лъэныкъоклэ АР-м и Правительствэ лэпылэгъу къызэрэфхъуштыр республикэм ипащэ къыхигъэщыгъ.

Ыпэклэ Ю.Заевым Кировскэ хэкум и УФСИН ипащэ игуадзэу Иоф ышлагъ. Ипшъэрлыхэр ыгъэцэклэнхэу ар тыгъуасэ Адыгеим къэсыгъ.

Изнатлэм лухъэрэ пащэм Тхьаклушынэ Аслъан игуапэу фэгъушъагъ. Непэ мы къулыкъум ыпашъхъэ ит гумэклыгъохэр, щыклагъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм ащ ыналэ зэрэтыригъэтыштым ицыхъэ зэрэтелъыр ыкли сьд фэдэрэ лъэныкъоклэ АР-м и Правительствэ лэпылэгъу къызэрэфхъуштыр республикэм ипащэ къыхигъэщыгъ.

АР-м и Президент цыхъэу къыфишыгъэм пае зэрэфэра-

зэр, ар къыгъэшъыпкъэжыным ишъыпкъэу зэрэпылгыштыр ыкли республикэм шъагъэ къыфихъыгъэ ипшъэрлыхэр ыгъэцэклэнхэм ыналэ зэрэтыригъэтыштыр Ю.Заевым къылауагъ.

Иофтхъабзэм джаш фэдэу хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, АР-м и Президентрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровыр.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

«Насыпыр къызыщыхъурэ Унэр»

мэджэщхэм ахэтыштыгъэх отделение шъхъафхэр, Мыекъяупэ дэтыгъ «Центр планирования семьи» зыфалощтыгъэр. 2000-рэ ильэсым республикэм къышъызлауахыгъ перинатальнэ Гупчэу Адыгеимклэ мэхъанэшо зилэр. Ащ ишъагъэклэ джы медицинэм илофшлэхэм, гинекологхэм, амал ялэ хъугъэ бзылфыгъэ зэкъаджэу псауныгъэм ылъэныкъоклэ гумэклыгъо зилэхэм мыщ шалыплъэнхэу. Нэбгырэ 300 мыщ непэ члагъэгъольхъан альэклы.

— Аужырэ ильэс зэклэ-лъыклогхэм, — ело Шъыхъэ Аллэ, — республикэм сабий мини 5-м ехъу къышхъу, ахэм япроцент 70-р мы Гупчэм иврачхэр, иакушерхэр ары зилэгъу къыхъу-хъэхэрэр.

Гупчэм имэфэкл ехъулэу непэ Мыекъяупэ щыклошт мэфэкл зэхэхъ. Ащ къырагъэблагъэх гинекологием, акушерствэм яветеранхэр, мы лъэхъаным къулыкъум хъалэгъу щылажъэхэрэр. Зэхэхъэм къышагъэлыгъэщ Гупчэм гъогоу къыклогъэм фэгъэхыгъэ фильмэр, къало-тэщтых ащ игъэхъагъэхэр, ищылэклэ, игумэклыгъохэр. Нэужым специалистхэр щызэдэгъушылэжыштых, перинаталогием непэ илофыгъохэм ащытегушылэщтых научнэ-практическэ конференциеу щылэщтым. Ащ хэлэжъэщтых Ростов, Краснодар къарыклыгъэ врачхэр.

Адыгэ республикэ перинатальнэ Гупчэм имэфэкл ехъулэу ащ илофшлэхэм тэри тафэгъушло, гъэхъэгъэшлэхэр тапэкли ашлынхэу тафэлъало.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Ялофшлэн зэфахысыжыгъ, гумэклыгъохэм атегушылагъэх

Тыгъуасэ АР-м ипрофсоюз-хэм я Федерацие игъэклогыгъэ зэхэсыгъо Правительствэр зычлэт Унэм щырилагъ. Ащ хэлэжъагъэх АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан, Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федеральнэ ыкли республикэ къулыкъу зэфэшхъафхэм яллыклогхэр, нэмыклогхэр.

Тхьаклушынэ Аслъан шлуфэс псалгъэу къышлыгъэм Иофыгъоу непэ зытегушылэщтыр профсоюзхэм ямызагъоу, республикэ хабзэм икъутамэхэмкли анахъ шъхъалэхэм зэрэщыщыр къышхыгъэщыгъ.

— Иофшлэлэхэм алутихэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм, Иофшлэклэ амал тэрэзхэр ялэнхэм афэгъэзэгъэ Иофэу профсоюзхэм зэшлуахыхэрэм осэ ин ятэты, — къылауагъ ащ. — Цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэгъэхыгъэ законхэм ягъэпсын Федерацие илахышлу хишлыхъаным зэрэпылтым сыдигъокли детэгъаштэ.

Иофэу рахыжыгъэр пстэури зэшлуахышъунэу, ялофшлэн фэдэ къытэу зэхэшагъэ хъунэу республикэм ипащэ къафэлъэ-луагъ. Нэужым Тхьаклушынэ Аслъан къэралыгъо учрежденихэм япрофсоюзхэм ясатыр зэрэхагъэхъагъэр къэзыушы-хъатырэ тхылыр Устэ Рус-лъан къыритыжыгъ. Федерацие Иофэу ышлагъэм, гумэклы-

гъоу ялэхэм, пшъэрлыгъэу зыфа-гъэуцужыгъэхэм афэгъэхы-гъэ доклад къышлыгъ ащ ипа-щэ. Зэшлуахышъурэр мымаклэ-ми, республикэ пащэхэр къо-тэгъу къафэхъухэми, Иофшлэлэ къэзытыхэрэм профсоюзхэм зэпхыныгъэ къадырлэу Иоф зэдашлэным фэгъэхыгъэ уна-шъоу Президентым къышлы-гъэр икъоу пстэури зэрамы-гъэцаклэрэр гумэклыгъо анахъ шъхъалэу ащ къыхыгъэщыгъ, предприятиеу, организациеу е учреждениеу мы лъэныкъомклэ ауж къынэхэрэм ацлэ къыри-луагъ. Джаш фэдэу чанэу проф-союзхэм къаделажъэхэрэри Федерацием ипащэ щыгъуп-шагъэхэп. Псауныгъэм икъэ-ухъумэн епхыгъэ учреждение-хэм ащылажъэхэрэм япроцент 90-р профсоюзхэм ясатырэ зэрэхэтхэр, «Адыггазыр», «Кар-тонтарэр», машинэшлэ заводыр щысэтехыплэу зэрэщытхэр, нэмыклогъу унашъом игъэцэклэн лэпэдэлэл зымышлыхэрэр зэрэ-щылэхэри къылауагъ.

Ащ ыуж республикэм ипрофсоюз организацие зэфэшхъафхэм, Иофшлэлэ къэзыты-рэ предприятиехэм япащэхэр къэгъушылагъэх. Зэхэсыгъом иклогъым УФ-м ипрофсоюзхэм я Федерацие зехищэгъэгъэ зэ-нэкъокъум чыплэ зэфэшхъаф-хэр щызыубытыгъэхэм, проф-союзхэм ясатырэ анахъ чанэу хэтхэм дипломхэмрэ щытхъу тхылыхэмрэ аратыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Гъэлъэшыгъэу къэдгъэгъунэных

Терроризмэм пэуцужыгъэнымклэ комиссиеу АР-м щызэхашагъэм зичэзыу зэхэсыгъо мэкъуогъум и 2-м илагъ. Ащ тхъамэтагъор щызэрихъагъ АР-м и Презид-ентэу Тхьаклушынэ Аслъан. Зэхэсыгъом федеральнэ ыкли республикэ къулыкъу зэфэшхъафхэм, район ыкли къэлэ администрациехэм, правэухъумэклог органхэм япа-щэхэр хэлэжъагъэх.

Урысые Федерацием и Президент ыцлэклэ агъэнэфэгъэ шлухъафтыныр за-щыфагъэшъошэгъэ шыгъачъэхэр къалэу Ростов-на-Дону ишыгъэчъаплэ щыклогъэх. Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан ащ рагъэ-блэгъагъ.

(Иклэух я 2-рэ нэклубгъом ит).

(Иклэух я 2-рэ нэклубгъом ит).

Гъэлъэшыгъэу къэдгъэгъунэных

(Апэрэ нэклубгъом къыщечъэ).

Терроризм информацийкэ пэуцужыгъэным фэгъэхыгъэ планэу Урысые Федерацием 2008—2012-рз илъэхэм ателытагъэу шаштагъэр Адыгэ Республикэм шыгъэцкъагъэ зэрэхурэм апэу тегушылагъэх. Ащ фэгъэхыгъэ докладхэр къашыгъэх АР-м шлэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэкIэ иминистрэу Беданыкъо Рэмэзан, лъэпкъ ИофхэмкIэ, Iэ-кIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм намалхэмкIэ и Комитет ипашэу ЖакIэмыкъо Вячеслав, ныбжьыкIэ ИофхэмкIэ Комитетым ипашэу Къэрэтэбэнэ Махмуд, хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ министрэм игуадзэу Лъэхъэтыкъо Аскэр. СМИ-м динлэжхэр, шлэныгъэлэжхэр, правэухъумэкIо органхэм, интеллигенцием, ныбжьыкIэхэм ялкъIохэр къыхагъэлажхэхэр, терроризмэрэ экстремизмэрэ япхыгъэ Иофыгъэхэр нахыбэу къыхагъэщынхэ фаеу зэрэщытыр, Интернет нэклубгъохэу экстремизмэ кытегушылэхэрэм нахы гъэлъэшыгъэу уалыплъэныр игъо зэрэхуэгъэр къэгъушылагъэхэм къауагъ. АР-м и Президент иупчIэ джэуап кыритыжыбзэ Лъэхъэтыкъо Аскэр къызыри-гуагъэмкIэ, ваххабизмэм куоу хэхьагъэ хуэгъэу республикэм зи имысыми, радикальнэ еплъыкIэ зий нэбгыр 50 фэдиз агъэуэфыгъэу ахэм Иоф адашIэ.

Турист комплексым хэхьэрэ объектхэр, кIэлэцIыкIу Iзэплэ-зыгъэлэпсэуагъэхэр теракт къащымыхъуным зэрэфэхьазыркхэм, ахэм ящынэгъончъагъэ зэрэзэ-

хашэрэм афэгъэхыгъагъ хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ министрэм игуадзэ иялIонэрэ доклад. Джащ фэдэу мы Иофым кытегушылагъэх АР-м туризмэрэ курортхэм-рэкIэ и Комитет ипашэу Владимир Петровыр, УФ-м и МЧС АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэу игуадзэу Игорь Дородоновыр ыкIи Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэу Аджыр Аслъан. Учреждениеу зигугъэ ашыхэрэм ащыпсэхэм терроризмэм пэшIуекIорэ Иофхэбзэу зэшIуахын фаехэр Iэпэдэлэл зэрэшIыхэрэр ахэм къауагъ. ГушыIэм пае, макъэ къэзыгъэлурэ системэр ашагъэуцугъэп, къэшIыхьагъэхэп, къагъэгъунэхэрэп, чIыплэу зыдэщыгъэр чэщым къагъэгъэфыхэрэп, нэмыкIэу амыгъэцкъагъэр бэ.

— Гъэмэфэ уахътэм кIэлэ-цIыкIухэм зызышагъэпсэуагъэ чIыплэхэр нахы гъэлъэшыгъэу къэдгъэгъунэхэ фае, — къыкIи-гъэтхыгъэ ТхьакIушынэ Аслъан. — Сыда плэмэ а уахътэм бэу сабыйхэр зы чIыплэм шызэрэуагъэхэ, теракт щызэхащэнкIэ нахы шынагъо мэхъу.

Нэужым район ыкIи къэлэ судхэр, мировой судяхэм ячакъхэр къызырагъэгъунэхэрэм фэгъэхыгъэу къэгъушылагъэх УФ-м исуд приставхэм якъулыкIу АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэу игуадзэу КIыкI Юныс, УФ-м и Апшэрэу Суд и Суд департамент и ГъэлорышIапIэу АР-м шыIэм ипашэу Зэфэс Владислав, мировой судяхэм ялофшIэн изэхэщэнкIэ АР-м и Гъэ-лорышIапIэ ипашэу игуадзэу Сапый Батырбый.

ХЪУТ Нэфсэт.

Шыгъачъэхэр шылагъэх

(Апэрэ нэклубгъом къыщечъэ).

Урысые Федерацием и Президент ыцIэкIэ агъэнэфэрэ шIухьафтыныр защыфагъэ-шъошэрэ шыгъачъэхэр дунэе зэнэкъокъухэм ахалыгътэх, Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкIэ и Министерств ахэр зэхэзыщэхэрэр. Илъэс къэс мыщ фэдэ Иофхэбзэм хэлэ-жэхэ къэралыгъом илэшхъэтхэр, федерацием исубъектхэм япашэхэр, Урысые Федерацием иминистерствэхэмрэ иведомствэхэмрэ ялэшхъэтхэр.

Мыщ фэдэ зэнэкъокъум хэлэжъагъэх Урысыем, СНГ-м хэхьэрэ хэгъэгъухэм яшыгъэ-чъэш анахы дэгъухэр, хэгъэгъум итренер, ижокей анахы цIэры-лохэр. Мыгъэ шыгъачъэхэр гъо-гогъуи 8 шылагъэх. ГъэрэкIо гъо-гогъуи 7-рэ шыгъачъэхэр зэхэщэгъагъэмэ, мы илъэсым ахэм къахэхьагъэ Шолохов Михаил АлександрыкIэм ыцIэкIэ агъэнэфэгъэ шIухьафтыныр защыфагъэшъошэгъэ зэнэкъокъур. ЗэкIэмкIи шыгъачъэхэм шатекIуагъэхэм шIухьафтыныр сомэ миллиони 7 арагъыгъ.

Урысые Федерацием и Президент ыцIэкIэ агъэнэфэгъэ шIухьафтыным икыдэхын фэбэнагъэ илъэс 4 ыкIи ащ ехъу зыныбжы шы лъэпкъышIу 12. АтекIуагъэр Чэчэн Республикэм и Президентэу Рамзан Кадыровым ишэц чIэт Хорезм ары. Ащ тесыгъэм къыдихыгъэ шIухьафтынымрэ джэрэым хэшIыкIыгъэ кубокымрэ езы-тыжыгъэр Урысыем иапэрэ

вице-премьерэу Виктор Зубковыр ары. Я 2-рэ, я 3-рэ чIы-плэхэр аубытыгъэх Татарстан и МВД ишы-спорт клуб шагъэ-сэхэрэ Саншайн Лемонрэ Арт Мастеррэ.

— Урысыем и Президент ыцIэкIэ агъэнэфэгъэ шIухьа-фтыныр защыфагъэшъошэрэ шыгъачъэхэр амалышIоу шы-тых шыхъуным Урысыем зы-щегъэушъомбгъугъэнымкIэ, тыхэгъэгъу ипподром Иофым ихабзэхэр зыпкъ шигъэуцо-жыгъэхэмкIэ. Ахэм яшIуа-гъэкIэ регионхэм япашэхэм, цIыфхэм мы отраслэ шIагъом хэхьоныгъэ егъэшIыгъэным аналэ къытырадзэ, — къыуагъ Адыгэ Республикэм и Прези-дентэу ТхьакIушынэ Аслъан. — Иофхэбзэр дэгъу дэдэу кIуагъэ, шыгъачъэхэр цIыфхэм агу рыхыгъэх.

Шы къызырыкIохэм яушэ-тынкIэ Ростов ишыкъэгъэ-чъапIэ Урысыем гупчэ мэхъанэ зэрэщыриIэм епхыгъэу Ростов хэкум шагъэсэрэ шы къы-зырыкIохэм апае шIухьафты-нитIу агъэнэфэгъагъ. Шы за-водэу С.М. Буденнэм ыцIэкIэ шыгъэу АгроСоюзэу «Урысыем и Къыбл» зыфиIорэм къыш-хахыгъэ шы лъэпкъышIухэм ащыщхэр мы зэнэкъокъум къышагъэлэжъагъэх. А. Къантемырым ишы-спорт куп хэтхэм, Дон къыкIыгъэ къэзэкъ-хэм ялэпIэсэныгъэ зынэсырэр мыщ шаушэгъыгъ.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къулыкIу

Законы амыукъоным лъэплъэх

Мыекъопэ районым и ОВД илофышIэхэм профилактическэ Иофхэбзэу «Рецидив» зыфиIорэр мы мафэхэм поселкэхэу Тульскэмрэ Краснооктябрьскэмрэ ащызэха-шагъ. Аркъ нэпцIыр ыкIи наркотикхэр зыгъэфедэх-рэр, зыщэхэрэр къыхэгъэшыгъэнхэр правэухъумэкIо органхэм пшгъэрылэ шхьалэу ялагъ.

Наркотикхэр зыгъэфедэх-рэм япчъагъэ илъэс къэс Уры-сыем нахыбэ зэрэщыхурэр хэткIи нафэ. Мы тхьамыкIа-гъор дэгъэзыжыгъэным пае милицием, наркоконтролым, нэмыкI къулыкIухэм ялофы-шIэхэм зэшIуахырэр макIэп. Арэу шыт нахы мышIэми, нар-котик зыхэлхэр республикэм къыщагъэкIых, нэмыкI чIыплэ-хэми къарашых.

Мыекъопэ районым и ОВД икъулыкIушIэхэм зэхэщэгъэ профилактическэ Иофхэбзэм къыдихэлъытагъэу наркотик зыхэлхэр къызышагъэкIэу агъэуэфыгъэ унагъоу поселкэу Темиразевым шыпсэурэм дэжэ екIолагъэх. Къызэрэнэфа-

гъэмкIэ, мыщ ежъ-ежырэу Iушхьэр къышхыкIыштыгъ. Унэр зые зэшхьэгъусэхэм къызэрэгуагъэмкIэ, Iушхьэм ыкIэхэр яхатэ жым къыдилъа-сэхэ, ежъ-ежырэу къэкIыгъэх. Къэгъагъэу къыпыкIагъэр бзылфыгъэм шIодахэу кошэ заулэ римыупкIэу къыгъэнагъ. Зэшхьэгъусэхэм къауагъэр шгыпкъэнкIи хъун, ау законыр аукуагъэу хуэгъэ. Джы пшгъэ-дэкIыжэ арагъэхьышт.

ГумэкIыгъо къызыпыкIырэ лъэныкъохэм ащыщ аркъ нэ-пцIыр республикэм зэрэщашэрэр. Шапхэхэм адимыштгэрэ аркъым ыпкъ къыкIыкIэ илъэс къэс нэбгырэ пчъагъэхэм ядунай ахьожьы. ЦIыфхэр экIодыплэ-

рэ продукциер зыщэхэрэр къы-хэгъэшыгъэнхэм епхыгъэ Иоф-хэабзэхэр милицием илофы-шIэхэм зэхэщэхэми, Иофхэм язытет уигъэрэзэнэу шытэп. Урысыем ишъолгыр зэфэшъ-хьафхэм къарашырэ спиртым аркъ нэпцIыр ахашIыкIы, ар тучан уасэхэм анахы пыутэу унагъохэм, ежъ тучан дэдэхэм гъэбылгыгъэкIэ ашашэ. Анахы тхьамыкIагъор мыщ фэдэ про-дукциер зыныбжэ имыкIуэгъэ кIэлэцIыкIухэм къазэраращэрэр ары. Ащ фэдэ шысэхэр бэу шыIэх. Джащ фэдэ тутыныри.

Мыекъопэ районым и ОВД ипашэу ипшгъэрылхэр зыгъэцэ-кIэрэ Александр Остапенкэм тызэрэшигъэгъозагъэмкIэ, про-филактическэ Иофхэбзэу зэ-хэщэхэрэр зыфэгъэхыгъэр зы — УФ-м изаконодательствэ зыукохэрэр къыхэгъэшыгъэн-хэр, ахэм къатефэрэ пшгъэдэ-кIыжыр ягъэхыгъэныр ары. Зэфэхьысыжхэм къызэрагъэ-лэгуагъэмкIэ, мы мэфэ за-къом гъо-гогъу 20-рэ админи-стративнэ кодексыр аукуагъэу агъэуэфыгъэ, зыныбжэ имы-кIуэгъэхэм пивэр гъо-гогъуи 2 тучан-хэм къащаращагъ. Милицием илофышIэ нэбгырэ 18 Иоф-хэабзэм хэлэжъагъ.

Планэу агъэнэфагъэм диш-тэу тапэкIи мыщ фэдэ профи-лактическэ Иофхэбзэхэр зэхэ-щэхэзэ ашIышт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр Iэшынынэ Аслъан къытырихыгъ.

Псауныгъ

Ангиологиемрэ лъынтфэ хирургиемрэ

Джары зытегушылагъэхэр бэмьшIэу Лэгъо-Накъэ шызэ-Iу-кIэгъэ врачхэу, шлэныгъэ-лэжхэу научнэ-практическэ конференцием хэлэжъагъэхэр. Иофхэбзэм икIэшэкIуагъэ я 21-рэ лIэшIэгъум иклиникэу Шъэумэн Хьазрэт ыцIэ зыхьы-рэм игенеральнэ директорэу Жэнэ Аскэр. Ащ IэпыIэгъу фэхьугъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымкIэ и Министерствэ.

Научнэ-практическэ конфе-ренцием къырагъэблэгъагъэх медицинэ шлэныгъэхэмкIэ док-торэу, профессорэу, шлэныгъэ-ушэтыплэ институтым ангиоло-гиемрэ лъынтфэ хирургием-рэкIэ иотделение ыкIи Урысые къэралыгъо медицинскэ уни-верситетым (Москва) клини-ческэ хирургиемкIэ иотделение япашэу Ю.В. Богачевыр, ме-дицинэ шлэныгъэхэмкIэ докто-

рэу, Кубанскэ медицинскэ уни-верситетым ангиологиемрэ лъынтфэ хирургиемрэкIэ ика-федрэ ипашэу О.А. Алухонян, Ростов дэт медицинскэ уни-верситетым хирургиемкIэ ика-федрэ иассистентэу Е.В. Саси-нар. Джащ фэдэу мыщ къы-рагъэблэгъагъэх лъынтфэ хи-рургием епхыгъэу лэжъэрэ врачхэу Адыгеим ыкIи Крас-нодар крайм яклиническэ сы-мэджджэхэм ачIэтхэм ащыщхэр, я 21-рэ лIэшIэгъум иклиникэ ис-пещалистхэу Р.Х. Нэпсэур, Т.И. Жанэр, А.Г. Пичугиныр.

ЗэхэщакIохэм пшгъэрылхэу ялагъэр лъынтфэ узхэм ялэ-зэгъэнымкIэ хирургием амалэу илэ хуэгъэхэр зэфэхьысыжы-гъэнхэр ыкIи ахэм специалист-хэр ащыгъэгъозэгъэнхэр, опы-тэу шыIэр къызыфэгъэфедэгъэ-ныр ары.

Конференцием мэхъанэу илэр

къыхигъэшыгъэ Адыгэ Респуб-ликэм псауныгъэр къэухъу-мэгъэнымкIэ иминистрэ игуа-дзэу Н. Чэужьым. Ащ къызэ-ригуагъэмкIэ, цIыфхэр нахы-бэу зэрылIыкIырэ узхэм ащыщ лъынтфэхэм япхыгъэхэр, арышъ, непэ медицинэ шлэны-гъэр зынэсыгъэ лъэгаплэр сы-мэджджэхэм ачIэлъхьэгъэн фае.

Мы Иофыгъоу зытегушы-лагъэхэм фэгъэхыгъэ доклад-хэр къашыгъэх хирургэу А.Г. Пичугиным, профессорхэу Ю.В. Богачевым, О.А. Алухо-нян. Конференцием къыш-гушылагъэх Адыгэ республикэ клиническэ симэджджэхэм лъынтфэ хирургиемкIэ иотде-ление ипашэу М. Борсэр, Крас-нодар дэт клиническэ симэ-джджыым ихирургэу И.В. Коло-товкиным, нэмыкIэхэри.

ЖАКIЭМЫКIО Аминэт.

Илъэсыбэрэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция корректорэу шылэжъэгъэ Лъэустэн ФатIымэт Ибрахымэ ыпхъум идунай зэрихьожьыгъэр гухэкIышхо ащыхъоу гъэзетым илофышIэхэр щымылэжыым иунагъорэ илахьылхэмрэ афэтхьаусыхэх.

ЩЫСЭТЕХЫПЭ ФЕРМЕР ХЪЫЗМЭТШАПЭХЭР

Ильэс кьэс, шэны зерафэху-гъэу, Мыекъопэ районым щыщ мэкьюмэщышлэ-фермер хъызмэтшлалэу «Никэм» фэдэ кыклякляу цумпэм икьэгъэклын зэрэзэхэщэгъэн фаем фэгъэхьыгъэ семинар щэкля. Ащ фэдэ зэхэхъу бэмышлэу щылагъэм хэлэжъагъэх Къыблэ ыкли Темыр-Кавказ федеральнэ округхэм ячылплэ зэфэхьафхэм: Краснодар ыкли Ставрополь крайхэм, Къэбэртэе-Бэлыкъар ыкли Къэрэштэе-Шэрджэс республикэхэм, Воронежскэ ыкли Волгоградскэ хэхуэхэм, нэмыкхэми къарыкыгъэхэр. Джащ фэдэу семинарым кьеклялэгъагъэх Адыгэ Республикэм ирайонхэм мэкью-мэщымкля ягъэорышлалэхэм япашэхэм ыкли яагроном шъхьалэхэм, фермерхэм ыкли унэе унэгъо хъызмэтым пылхэм ащыхэр.

«Никэм» игубгъоуцуплэ шагъэуцугъэ стол кыхьхэм ящикхэм адэлэ цумпэм клялгырыхьэрэ пстэуми алэгъурэр лэ-шэу агъэшлагъо. Плэжы-шлу-цлашэо зытеорэ цумпэу зигъо хьугъэхэр иных, теплэ дэхэ дэд ялэр. Кьеклялэгъэхэм ащых горэм янагъэкля ахэр регъа-пшэх тхьачэт клянкля иныхшум. Цумпэ иныр зыштэу лульхьэшлу заулэклэ зышхыр пэпчылэхомбэшхо кьегъэлъагъо дэгъу дэдэр кырыгъэкляу. Етлани гъэшлэгъоныр ухэшыпыхьэзэ анахь инхэр кыххэпхынхэу щытэп, зэкля плэми хьунэу зэфэ-дизых.

Ангарым кычлагъэуцогъэ техникэм клялгырытыри макляп. Анахь ашлогъэшлэгъонэу зэплыхьэрэ Италием кышашыгъэ агрегатэу цумпэ расса-дэр зышагъэтысыщт чыгур зэ-рагъэхьазырырэр ары. Ащ цум-пэр кызыщыкыштыт чыпхэр егъэушъэбыш, чыгур санти-метрэ 40 ильэагъэу сэтх кыхьэу кызыттырелхьэ, псыр зэрэкла-гъэхьыштыт шлангыр сэтх кылым кытырелхьэш, метрэм еху зышомбгъогъэ пленкэ шлуцлэр сэтхым кытырелхьэжы, ыужкля пыт диск инитлум пленкэр тем-зыным фэшл, ащ ыщпэхэм чы-гур кьатыратакыо. Мы логъгъо пстэури зэрэклогъум агрегатым здегъэацкля.

Семинарым кызылэуихыгъ ыкли зеришагъ КФХ-у «Никэм» ипашэу Александр Бота. Адыге-им ичлыгу кызырихьагъэхэм, яхъызмэтшлалэу кызырэклягъэхэм афэшл хьакляхэм ащ шлу-фэс зарех нэуж гушылэр ритыгъ Адыгэ Республикэм мэкью-мэ-щымкля иминистрэу Юрий Пет-ровым.

— Тиреспубликэу шьукы-зэблэгъагъэм ыцлэклэ шлуфэс шьосэхы, — ело ащ. — Тапэрэ ильэсхэм афэдэу тинепэрэ се-минар-зэлуки зыфэгъэхьыгъэр технологияклар гъэфедэгъэу

ЦУМПЭР — федэкъэкляуап

цумпэр кызырэклякыштым нэлуасэ шьуфэтшыныр, шьукы-зэблэгъагъэ мэкьюмэщышлэ-фермер хъызмэтшлалэу «Никэм» ицумпэ хьасэхэм шьуад-гъэплыныр ары. Цумпэм фэдэ-шхо кыпфыхьыным фэшл зэ-шлэпхын фаер макляп: чыгур бгъэхьазырын, расса-дэр кьэбгъэ-кын е кьэпшэфын, ар бгъэтлы-сын, цумпэ хьасэм удэлэжъэн ыкли лупхьыжын, ар лубгъэкын фае. А пстэум цыф клячли, тех-ники мымакляу ящыклягъ, ау умыгъэцкляшун зи ахэтэп. Дэгъоу удэлэжъэм, цумпэм кы-клякляштыт фэдэм лэшэу уклэгу-шлужыштыт.

— Америкэми, Тыркуеми, Голландиеми, нэмык хэгъэгухэ-ми сызашлэ цумпэм илжынкля агъэфедэрэ технологиими, гъэхьагъэу ашыхьэрэми нэлуасэ закыфэсшыгъ, аужырэ ильэс-хэм тэри ахэм такляхэу тыубла-гъэ, — игушылэ лыгъэклятагъ Юрий Петровым. — Тызыхэт лъэхьаным цумпэм идэлэжъэнкля логъшлэным изэхэщэн мы хъыз-мэтшлалэм бэклэ нахьышлу шы-хьугъ, продукцияу кьахьыжы-рэм изытети лэшэу хэхьоныгъэ ышлыгъ. Ар зэкля непэ мыщ шы-шэулыгъуштыт. Цумпэ дэгъур тигъомылэпхьэ бэдзэр псынхьэу щылоклы, «Никэм» кышчагъэ-кылар зыщэфы зышлогъоу кыкляуэпхэрэр бэ. Шьори цумпэ хьасэхэу шьуилэхэр бэгъонхэу сышъуфэлао. Адыгеим и Пре-зидентэу Тхьакляушынэ Аслъан, республикэм и Правительствэ ацлэклэ тичлыгу даху шьукы-зэрыхьагъэм шлуфэс лэплэ шы-шэосэхы. Кыхьэзгъэхьожы сшлогъор цумпэр тичлыгу шы-

зылэжыхэрэм республикэ бюд-жетым кыкляу гектар пэпчэ со-мэ мин 80 субсидиеу зэрараты-рэр ары.

— Кышъуфэсшэу сшлогъу Тыркуем сызышлэ гъэшлэгъо-нэу кышъыслэгъушэу, — гу-шылэр лъэгъэкляуатэ джыри Юрий Петровым. — Цумпэм илжы-ным пыл компаниеу тыздэклогъагъэм зы сезонным ащ фэдэ гъомылэ-пхьэ тонн мин 10 шаугъошжы. Ащ ипроцент 60 — 70-р Уры-сыем шылуагъэклы.

«Никэм» ипэшэ Александр Бота кызырэклякыштым кьа-фэсшэу ихъызмэтшлалэу щызы-шлуахьэрэ логъшлэхэр.

— Чыгу гектар 1200-у тилэм бжыхьасэхэри, гъэтхасэхэри кышъытгъэклы, — ело ащ. — Бжыкыгъэ ильэсхэм хэтэрыклэ-жыным тыпылыгъ. Цумпэр бэ-клэ нахь федэкъэкляуап шыты-ти, ащ илжыным тышъыпкы-уэ ыуж тыхьагъ. Апэрэ ильэсэу ащ тызыфежъэм псы клятымыгъа-хьоу цумпэр гектар 20-м ехъум кьащыдгъэкыштыгъ. Мэклэ-маклязэ а пчъагъэр гектар 40-м нэдгъэсыгъагъ. Шыпкыгъэ, игугъу пшынуу кытхьыж шлагъо шы-лагъэп. Игъорыгъозз технологи-кляу лэжыгъэ хэгъэгухэм ашагъэ-федэу «капельнэ орошениекля» тызаджэрэм тызытехьэм, гъэхьа-гъэхэм тафакляу едгъэжыгъ. Ты-зыхэт лъэхьаным цумпэр гектар 22-мэ технологиякляу тетэу кьа-щытгъэклы. Охьтэ зэфэхьа-фэсшэу: пасэу, гурытэу ыкли класэу зигъо хьухэрэм афэдэх тылэжыхьэрэр. Арэуштыу умы-шлэу гектарыбэмэ а зы уахьтэм кызыдэхьэрэ цумпэ лэпкыым фэдэ кызышъыбгъэкыкля, пфэ-

мыгъошжыгъэ хэклэдэжыштыр макляп.

— Непэ шьузыфэтыгъош-гъэр, — игушылэ лыгъэклятагъ «Никэм» ипашэ, — технологи-еу дгъэфедэрэм шьушъыдгъэгъозэ-ныр, опытуу тилэ хьугъэр кы-шьуфэтшэныр, тидумпэ хьасэ-хэр шьодгъэлэгъунхэр, шьори фэдэ дэгъу зыххьыштыт куль-турэм илжыным шьуфэтшэныр ары. 1997-рз ильэсым кышъегъэжы-гъэу 2003-рз ильэсым нэс псы клятымыгъахьоу тылэжыгъэ зы гектарым цумпэ тонн зытфых нахь кытымыхьыжыштыгъэмэ, джы а гектар дэдэр тонн 20-м ехьукля кытэтэ. Етлани цумпэр жьгъэу, теплэу илэм уигъэрэ-зэнэу щымытыгъэмэ, джы мары шьуинэрылэгъу ар зыфэдэр. Апэу зетэгъажьэм зэкля логъ-шлэхэр лэклэ зэшлогъыштыгъэх,

кыштыгъэм процент 20 кы-щыкляштыт, кызыритыдзэрэмкля, тонн 18-кля кытэтэштыт. Ау зэкля дэгъоу зызыпдгъафэклэ, гек-тар тельгытэу тонн 25-м кы-щыкляштыт тыгъошжыгъэр.

— Зы гектарым расса-дэ лэ-псэ тхьапша щыжыгъэтысы-рэр? — упчлэхэр кызызклялэ-кля.

— Гектар пэпчэ лэжыо мин 40 тебгъэтысхьан фае. Зы лэ-жыо соми 5-м кышъымыкляу ыуасэш, расса-дэ закьом сомэ мин 200 тефэ. Нэмык логъшлэ-нэ зэфэхьафхэу а зы гектарым шызышлуахьхэрэм етлани сомэ мин 150-рз фэдиз апэкляуадэ. Арыш, зы цумпэ гектары сомэ мин 350-кля кьекляу, ар зыбагъо-кляу, уасэу кляпхьыштыр сомэ мил-лионым кьемыхьумэ, кышъы-кляштыт. Кышъудз зы гектарым фэдэу кытыным ыльэкыштыт.

Бэ джащ фэдэу гъэшлэгъонэу семинарым шызыахьыгъэр. Ащ хэлэжыагъэхэм ащыххэу гушы-лэгъу тызыфэхьыгъэхэм агъэшлэ-гъон икьун зэхыхьыгъэ, кы-зырэклягъэхэмкля клягъожы-хэрэп.

— Тэри ильэсыбэ хьугъэу цумпэм илжыным тыпылы, ау мыщ кышалохэрэм афэдэхэр щылэхэми тшлагъэп, — ело Во-ронжэскэ хэхум ит кьалэу Пав-ловскэ кыкылыгъэ Николай Бе-ловодцевым. — Тэ зы гектарым цумпэ центнер 60 кызытхьыкля тэгъушло. «Никэм» зызыныгъэ дэтшыныш, зэкля тичыклягъэ-штыт шьытшэфыштыт, технологи-кляу дгъэфедэ зыхьукля, цумпэу тыгъошжыштыт фэдэ пчъагъэ-кля нахьыбэ хьуштыт.

— Сэри згъэшлагъо икьун мыщ шызыахьыгъэ ыкли шы-слэгъуш, — кытылуагъэ Къэбэр-тэе-Бэлыкъар Республикэм игу-пчэ кьалэу Налшык кыкылыгъэ Артэнэ Маргаритэ. — Темыр-Кавказ научнэ-ушэтэкло инсти-тутым цумпэ лэпкыхэм афэгъэ-зэгъэ илабораторие сырынаучнэ логъшлэ шъхьал. Цумпэ лэп-кыкляхэр зэтэгъашлэх, тичыгу-хэм нахь кыкляштытхэр кыхьэтэ-хьы, ахэр зыгъэфедэхэ зышлогъо-хэм лэпылэгъу тафэхьу. Ти-республикэ ичылплэ зэфэхьаф-хэми цумпэр ашалэжы, ау мы тыкызыдэклэуагъэм шытлэгъу-гъэм фэдэ тилэп. Технологи-еу мыщ шагъэфедэрэм шлогъэ ин кьеты, лэпкэ зэфэхьафхэу шалэжыхьэрэри дэгъух. Нахь зэхьыныгъэ дэгъу «Никэм» джы дытилэш, тиреспубликэ кыш-хэри кьафэдгъахьыгъэ тшлыштыт.

Гушылэгъу тызыфэхьыгъэхэм ащых фермер хъызмэтшлалэу «Садко» зыфилуу Волгоградскэ хэхум итым ипашэу, мэкьюмэщ шэныгъэхэмкля кандидатэу В.М. Гуренкэр.

— Тыхьызмэтшлалэклэ ана-хьэу тызыпылыр хэтэрыклэхэр кьэгъэкыгъэхэр ары, цумпэм идэлэжъэн джы тыфежъэнэу итхьухьагъ, — ело ащ. — Джащ фэшл непэ цумпэр зышагъэб-гъорэ «Никэм» тыкыкляуагъ, ахэм логъшлэклэшлуу алэклэ хьугъэм зыщытгъэгъуазэ. Адыге-им егъэпшагъэмэ, тэ тичыгухэм изытэт фэшхьаф, арыш, ахэм нахь кыкляштыт цумпэ лэпкыхэр кыхьэтхьыгъэ тшлогъу.

Непэ тызыхэлэжыэрэ семина-рыр тэрклэ лэшэу гъэшлэгъоны, цумпэм узэрэдэлэжыштыт шы-кляу фэгъэхьыгъэу зэхьыгъэр бэ. Зэрысхьухьэрэмкля, мыщ рас-са-дэу тыщыклягъэштыт шьытшэ-фызэ тшлыштыт. Етлани мыхэм яцумпэу непэ кытагъэлэгъу-гъэр лэшэу сыгу рыхьыгъ, шэ-факляхэми ар ягуапэу ащэфынэу сэгъуэ.

ЛЭХЪУСЭЖЬ
Хьаджэрэтыбый.

Сурэтхэр семинарым кы-щытырахьыгъэх.

Зэхэышчагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкъырэр:
Адыгэ Республикэм
лэапкэ ИофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ашыпсэурэ тилэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхьалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зидэшылэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгэдэкIыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлары-
шIапл, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшгэдэ-
кIыжъ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажэхэр-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылгэ-
кIышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
алэкIэдгъэхьа-
жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
6155
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1758

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Шульэгъоу фыриIэр ыгу къыщэблэ

*Гум пыкIырэ лэжыгъацэр ичIыгу щызыпхьырэр неущрэ ма-
фэр нахьышIу зэрэхьуцтым егупшысэ. Адыгэ лэпкым
иорэдыло цIэрылоу Нэхэ Тэмэрэ Урысые Федерацием изаслу-
женнэ артисткэ хьугъэ. ЩытхьуцIэр къызэрэфасуыгъэм фэшI
орэдылом апэу фэгъушIагъэхэм гъэзетэу «Адыгэ макъэм»
илофышIэхэр ащыцых.*

— Тхьаегъэпсэух къысфэгъу-
шIагъэхэр, щытхьуцIэр къысфэ-
усыным зIахьышIу хэзышIы-
хьагъэхэр, — къытиIуагъ Нэхэ Тэ-
марэ. — Студентхэр непэ есэ-
гъаджэ, концертным фэсэгъэхьа-
зы...

Абхъазым изаслуженнэ артист-
кэу, Адыгэ Республикэм инаро-
днэ артисткэу, Дунэе шIухьафтынэу
Къандур Мухьэдин ышIэкIэ агъэ-
нэфагъэр къызыфагъэшIошагъэу,
Урысые Федерацием изаслуженнэ
артисткэу Нэхэ Тэмэрэ АР-м и
Къэралыгъо филармоние иорэдыло,
Адыгэ къэралыгъо университетым
искусствэхэмкIэ институт идоцент.

Илэпкэ ынапэ ымакъэкIэ зы-
гъэдэхэрэ орэдылор къызыщыхьу-
гъэ къуаджэу Едэпсэуае псым
ычIэгъ хьугъэ. Янэ-ятэхэр Адыгэ-
къалэ щэпсэух. Зэшыпхьуищыри
искусствэм пылэ, ау агу ифэрэ Са-
идэ сценэшхом орэд къыщиорэп,
кIэлэгъэджэ сэнэхьатыр къыхи-
хыгъ. Тэмэрэрэ Фатимэрэ мэкъэ
Iэгъыгъэ дахэ яI. Зэшыпхьухэм а зы
орэдыр пчыхьэзэхьахьэм, концерт

хэхыгъэхэм къащалоу бэрэ
тырехьылIэ. «Хэт ымакъа нахь лэ-
шыр?» зыфэпIошт упчIэр иску-
ст-
вэм шылажэрэмэ къалоуи зэхэт-
хышъ, Нэхэ Фатими ишъыпкэ
рихьылIэмэ, зэлашIэрэ артисткэ
хьун ылгэкIышIтэу тэлъыгъ.

Москва изал анахь дэгъухэм,
Санкт-Петербург, Карелием, Къыблэ
шъолгырым, США-м, Тыркуем,
Израиль, нэмыкIхэми Нэхэ Тэма-
рэ ымакъэ ашыжынчыгъ. Искус-
ствэм шульэгъоу фыриIэр ыгу
къыщыблэзэ, егъэшIэты, егъэбагъо.

Адыгеим икомпозиторхэу Тхьа-
бысым Умарэ, Нэтхьо Джанхьот,
Сихьу Рэмэзанэ, КIыргъ Юрэ, Гьон-
нэжыкыо Аскэр, ЛIыхэсэ Мухьэ-
динэ, нэмыкIхэми аусыгъэ орэдхэр
Нэхэ Тэмэрэ къеIох. «Бжыхьэ
шульэгъу», «Ситхьаркъо фыж»,
«Укъэзгъотыжыгъ», нэмыкIхэми
Тэмэрэ тамэ аритыгъ.

Гьоннэжыкыо Аскэррэ Хьакъунэ
Заремэрэ зэдаусыгъэ орэдэу
«ТызэхэкIыжы» зыфилорэм унэгъо
тхьапша ыгъэпытагъэр! ЛIыхэсэ
Мухьэдинэ иорэдэу «Шульэгъур

къэджэ» зыфилорэр егъашIи жьы
хьушIтэп.

— ЩытхьуцIэр Нэхэ Тэмэрэ
къыфаусыным пае ищыкIэгъэ
тхылгъэр зытэгъэхьахьэрэм ыуж
Иофым рыкIорэр зэдгъашIэ тшIои-
гъоу Москва телефонкIэ тытеуагъ,
— еIо АР-м культурэмкIэ имини-
стрэ игуадзэу ШъэуапцIэкъо Ами-
нэт. — Къэбарэу зэхэтхыгъэм тигъ-
эгъушIагъ. Нэхэ Тэмэрэ УФ-м
изаслуженнэ артисткэ зэрэхьугъэр
Интернетми къырагъэхьагъ.

Нэхэ Тэмэрэ сценэшхом шы-
зэлашIэным фэшI анахьэу

зишIуагъэ къекIыгъэмэ компо-
зитор цIэрылоу Нэхэ Аслъан
ащыт. Дунаим шызэлашIэрэ
ансамблэу «Ислъамыем» хэтэу
Нэхэ Тэмэрэ лэпкэ искусствэм
пытэу хэуцуагъ, сэнаушыгъэу
хэлъыр къызылуиыхь.

Тигъэзетеджэмэ ацIэкIэ Нэ-
хэ Тэмэрэ тыфэгъушIо, нэмыкI
щытхьуцIэхэри къыфаусынхэу
фэтэIо. Опсэу, Тэмэрэ, бэгъашIэ
охъу!

*Сурэттым итыр: Урысыем
изаслуженнэ артисткэу Нэхэ
Тэмэрэ.*

Культурэмрэ тизэпхыныгъэхэмрэ

Адыгэ шхыныгъохэр хьакIэхэм апагъохыгъэх.

Зэгъунэгъухэм къызээфалотэн яI

Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ язэпхыныгъэхэр гъэ-
пытэгъэнхэм культурэм илофышIэхэр хэлажэх. Тыгъуасэ Мыекъуапэ
щыкIогъэ зэIуекIэхэм шыIэныгъэм ехьылIэгъэ Иофыгъохэр къа-
щалэгъыгъэх. Краснодар краим иадминистрации культурэмкIэ и
ГъэларышIаплэ инашэу Наталья Пугачевам, АР-м культурэмкIэ ими-
нистрэу Чэмышьо Гъазый, районхэмрэ къалэхэмрэ культурэмкIэ
ялофышIэхэм гущыIэгъу тафэхьугъ.

Краснодар краимрэ Адыгэ Рес-
публикэмрэ зэгъунэгъух, зэлгэ-
кIох, IэпыIэгъу зэфэхьужых. Эко-
номикэр, культурэр, спортыр, шыIэ-
ныгъэм инэмыкIырэ Иофыгъохэр
пштагъэхэми, тизэпхыныгъэхэр зэр-
эпытэхэрэм яхьылIэгъэ къэбар
макIэп зэхэхьэм шызэхэтхыгъэр.
Ар къыдэлъытагъэми, культурэм
илофышIэхэр икыу фэдизэу зы гъо-
гу рыкIохэу къаIорэп.

АР-м культурэмкIэ иминистрэу

Чэмышьо Гъазый игупшысэ къы-
зэрэщыхыгъэщыгъэу, зэгъунэгъу
шъолгырхэр зэрэзэIуекIэхэрэм шIуа-
гъэ къеты. Зым зыр кIырэплты.
ИофшIэкIэ амалэу уилэр зэфэдэу, зы
шъолгыр ущыпсэуу щытмэ, зым
зыр еупчIыжыныр нахьышIу.

Координационнэ советыр
зытегушIэрэ Иофыр къызэрыкIоу
щытэп. Лэпкэ зэфыщытыкIэхэм,
ахэр лэжхьаным диштэу гъэпсыгъэн-
хэ зэрэфаем, шIагъэрэ зэгъурыло-
ныгъэрэ ахэлгэу цыфхэр
пIугъэнхэм, нэмыкIхэми
алыIэсыгъэх.

Наталья Пугачевамрэ
Чэмышьо Гъазыйрэ къа-
шIыгъэ докладхэр тIэкIу
зэтэкIых. Адыгеим кул-
турэмкIэ иминистрэу къы-
зэриIуагъэу, Краснодар
краим икъалэхэр, къуа-
джэхэр зытIысыгъэхэу
къалыгъэрэ илэжэхэм
уызэгъынэу хьурэп. Пыта-
пIэхэр загъэпсыгъэхэм
къащырагъажьышъ, илэ-
жэ пчъагъэу псэупIэм
ыныбжыыр къалыгътэ.
Ары шхьае, а чIыгъухэм
псэрэ лэжхьаным къы-
шегъэжыагъэу тилэпкэ-
эгъухэр арысыгъэх. Ар

сыда тарихьым, культурэм
апылэхэм тэрэзу къызыкIама-
лоштыр?

2014-рэ илэжэсым Олимпиадэ
джэгунхэу Шъачэ шыкIоштхэм
Адыгеир зэрахэлэжышIт шIыкIэми
культурэм илофышIэхэр тегущы-
лагъэх. Федеральнэ къулыкъушIэ-
хэм афэтхагъэх, унашъоу рахъу-
хьащтым тигъэзетеджэхэр щыд-
гъэгъозышIых.

Культурэм илофышIэхэр АР-м и
Лэпкэ музей зыщызэIоуэхэм,
кIэлэцIыкIу ансамблэм адыгэ
къашьохэр къышIыгъэх. ХьакIэхэм
щыгъу-пIастэр апагъохыгъ, адыгэ
шхыныгъохэр зэрэIэшIухэри ара-
гъэуплэкIугъ. Лэпкэ музейм
инаучнэ ИофышIэ шхьалэу Мам-
рыкъо Саидэ адыгэмэ ятарихь фэ-
гъэхьыгъэ къэбархэр хьакIэмэ къа-
филотагъ. Музейм икыгъэлгъэгон-
хэм ашIогъэшIэгъонэу яплыгъэх.

Наталья Пугачевам хьакIэмэ
ацIэкIэ къэгущылагъ, краим фэгъэ-
хыгъэ тхылгыр Лэпкэ музейм
идиректорэу Джыгунэ Фатимэ нэ-
пэеплэ шIухьафтын фишыгъ.

Зэхэхьэм хэлажэхэрэр АР-мрэ
Краснодар краимрэ ябыслымэн-
хэм ямуфтиеу Емыж Нурбый мэ-
щытым шыIукаIагъэх. Диным
пIуныгъэ мэхъанэу иIэм, культурэм

илофышIэхэмрэ диным шыла-
жэхэрэмрэ язэпхыныгъэхэр
агъэпытэхэ зэрэшIоигъор муф-
тиеу Н. Емыжым хи-
гъэунэфыкIыгъ.

АР-м и Къэралыгъо филармо-
ние концертэу къыщатыгъэр
культурэм илофышIэхэм афэгъэ-
хыгъагъ. Тиансамблэ цIэры-
лохэу «Налмэсыр», «Ислъамы-
ер», «Ошъутенэр», «Русская
удалыр», УФ-м изаслуженнэ ар-
тистхэу, АР-м инаро-
днэ артистхэу Нэхэ Тэмэрэрэ Ан-
дзэрэкъо Чеславрэ концертным хэлэжыа-
гъэх.

«Кубань изаслуженнэ артист»
зыфилорэ щытхьуцIэр Адыгеим
шызэлашIэрэ артистэу Кукэнэ
Муратэ къыфаусыгъ. Наталья
Пугачевам М. Кука-
нэм къыфэ-
гушIуи, щытхьуцIэр къэзыушы-
хьатыр тхылгыр къыриты-
жыгъ.

Зэхэхьэм хэлажэхэрэр ты-
гъуасэ Мыекъопэ районым шы-
лагъэх, тарихьым епхыгъэ чыплэ
дахэхэр зэрагъэлгъэгъухъэх.

*Сурэтхэр зэхэхьэм къыцы-
тырахыгъэх.*

**НэкIубгъом итхэр зыгъэхьа-
зырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбый.**

Наталья Пугачевамрэ Чэмышьо
Гъазыйрэ.